

Вплив систем аналізу та досліджень соціальних мереж на сучасне суспільство

Бісюк В.А., викладач, kntubisuk@ukr.net

Науковий керівник – Мелешко Є.В., канд. техн. наук, доцент
Кіровоградський національний технічний університет, м. Кіровоград

Соціальні мережі в сучасному суспільстві поступово розширюють свій функціонал. Перша соцмережа Facebook дозволяла лише зберігати власні фотографії та обмінюватися текстовими повідомленнями, але зараз соцмережі об'єднують величезну кількість користувачів і виконують функції збереження особистих даних, обміну різного роду медіаконтентом і новинами, згруповують користувачів за інтересами і т.д. Однією з важливих функцій соцмереж є донесення інформації до широких мас. Досить часто органи ЗМІ поширюють інформацію, посилаючись на новини, що з'явилися в соціальних мережах або використовують фотографії та відеоролики викладені користувачами. Стало актуальним швидке донесення короткої інформації. Люди не хочуть читати довгі статті чи переглядати телевізійні випуски новин, замість цього вони переглядають короткі топіки інформації в стрічках, або обмінюються новинами в соцмережах.

Але нажалі соцмережі все більше використовуються і для таких зовсім «недитячих розваг», як маніпулювання суспільною думкою, розповсюдження недостовірної або «відретушованої» інформації, провокування та стралявання окремих верств чи груп користувачів, шпигунство і т.д. Грунтуючись на спостереженнях ми змушені констатувати, що соцмережі стають ще одним засобом інформаційних війн.

Об'єкт дослідження – соціальні мережі необхідно представляти, як складову підсистему суспільства, на яку в тій чи іншій мірі впливають і в свою чергу піддаються її впливу суб'єкти і фактори інформаційного впливу (рис. 1).

Дослідження, а особливо прогнозування процесів, які відбуваються в соціальних мережах значно ускладнено через нелінійний характер взаємодії різних складових підсистем суспільства. Крім того неможливо повністю передбачити реакцію складових підсистем і суспільства в цілому на вплив зовнішніх факторів. Так деякі події можуть викликати сильний резонанс і інформація про них широко розповсюджується в соціальних мережах, а деякі можуть відбуватися майже не поміченими через особливості менталітету або уподобання конкретної групи чи поточну політичну або економічну ситуацію.

Розрізняють системи моніторингу та аналізу соцмереж.

Системи моніторингу виконують збір та структурування первинних даних. Виконуються збір та фільтрація текстів, відслідковуються зв'язки між користувачами, об'єднання в «групи» чи «співтовариства», посилення на зовнішні ресурси, цитування інших джерел інформації, розповсюдження окремих даних. Особливо популярні системи моніторингу, що працюють в режимі реального часу, вони набагато складніші в реалізації, ніж ті що використовують ретроспективний збір даних, але їх актуальність результатів їх роботи значно підвищує їх цінність.

Системи аналізу соцмереж виконують більш складну обробку даних, яка може виконуватись в декілька послідовних етапів. Первинні дані в системах аналізу можуть бути отримані з систем моніторингу, або збиратись власне з соцмереж.

Якщо результати моніторингу можуть відповісти лише на прості кількісні запитання, то результати аналізу дають більш глибоке розуміння процесів, які відбуваються в даній соцмережі (або декількох соцмережах одночасно) та дозволяють виявляти статистичні та структурні закономірності в коопкретних частинах соцмережі або в системі в цілому.

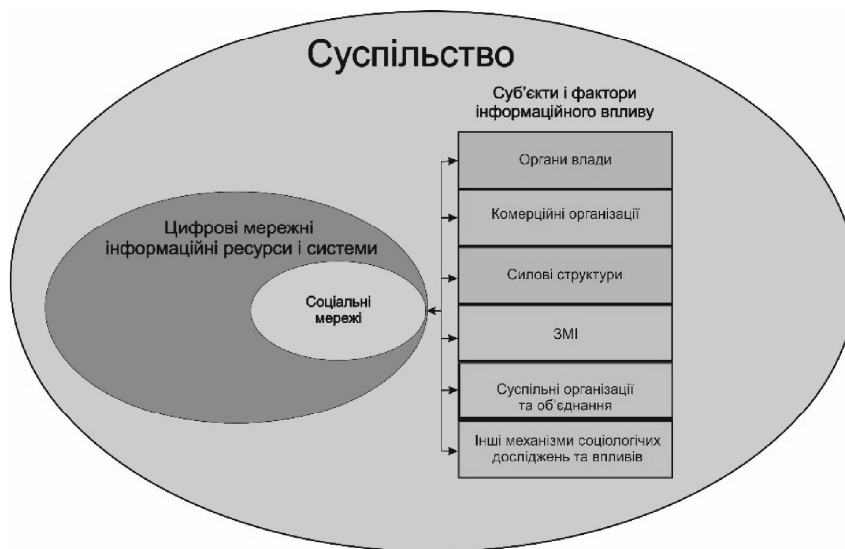

Рис. 1 – Складові підсистеми суспільства

Широко впроваджуються системи прогнозування подій в інтернет-співтоваристві в тому числі в соцмережах. Тут можуть використовуватися статистичні дослідження та моделі динамічних процесів на графах (поширення епідемій, каскадна поведінка) [1]. Наприклад Google Flu - відомий приклад ефективності «великих даних»: сервіс «знаходить» епідемії грипу швидше медиків, аналізуючи статистику запитів у пошуковій системі Google. Механізм дії простий: хворі, або ті хто боїться захворіти, шукають в інструкції до ліків, опис симптомів та іншу інформацію, пов'язану з грипом. Під час епідемій число запитів зростає.

Найбільший інтерес до систем дослідження та прогнозування соцмереж виявляють великі комерційні організації (банківські установи, виробничі корпорації, торгівельні мережі). Моніторинг і аналіз інформації в соцмережах стає невід'ємною частиною ведення бізнесу, від результатів досліджень іноді залежить вибір стратегії розвитку компанії або рекламної кампанії. Особливо комерційні структури зацікавлені в системах, що дозволяє в режимі реального часу проводити автоматичний збір і аналіз інформації в соціальних мережах, а також моделювати і прогнозувати процеси, що відбуваються в соцмережах.

Другим зацікавленим користувачем є органи державної влади та силові структури держави. Перші вивчають реакцію суспільства на ті чи інші владні рішення та процеси, що відбуваються у внутрішньому чи зовнішньому політичному житті, а також намагаються сформулювати потрібні їм настрої та вподобання шляхом інформаційного впливу. Силові структури більше зацікавлені в попередженні та протидії інформаційним загрозам, крім того спеціальні засоби можуть допомогти виявити навіть планування терористичних актів або злочинів.

Висновки. Як бачимо широке впровадження та розвиток засобів аналізу та досліджень соціальних мереж відкриває нові широкі можливості для формування та внесення глибоких змін в життя суспільства.

Список літератури

1. Список систем анализа социальных медиа [Електронний ресурс]. – URL: Режим доступу: <http://wiki.kenburbary.com> (дата звернення 27.01.2016).
2. ADAMIC L., GLANCE N. The Political Blogosphere and the 2004 U.S. Election: Divided They Blog // Proc. of the 3rd ACM international workshop on Link discovery, 2005. – P. 36–43
3. Литвинова С. Г. Віртуальні спільноти у дослідженнях зарубіжних вчених / С. Г. Литвинова // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2012. – № 5 (31). [Електронний ресурс]. – Режим доступу до журналу: <http://www.journal.iitta.gov.ua>. – Назва з екрана.